



AAT-001-001286

Seat No. _____

B. A. (CBCS) (Sem. II) Examination

April / May – 2016

Sanskrit : Paper-IV

(Gadhya Kavya) (Elective-1)

(Old Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001286

Time : 2 $\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચન/Instruction :

દરેક પ્રશ્નોના જવાબો મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં જ આપવાના રહેશે.

Write answer of all question in main answer sheet.

૧ નીચેના પ્રશ્નોના યોગ્ય જવાબ આપો :

૨૦

1 Give the right answer for every questions :

20

(૧) દશકુમારચરિત્મ્ના છઠ્ઠા ઉચ્છવાસનું નામ શું છે ?

(1) What is the name of ષષ્ઠ ઉચ્છવાસ: of દશકુમારચરિત્મ્ ?

- (A) મિત્રગુપ્તચરિત્મ્ (B) આશય:
(C) રાજવાહનચરિત્મ્ (D) વિશ્રુતચરિત્મ્

(૨) દશકુમારચરિત્મ્નું કથાવસ્તુ કેવું છે ?

(2) Which kind of story of દશકુમારચરિત્મ્ ?

- (A) પૌરાણિક (B) કવિકલ્પિત
(C) સામાજિક (D) ઇતિહાસિક

(3) કિં ક્રૂરમ્ ?

- (A) રાજા (B) કાલ
(C) સ્ત્રીહૃદયમ્ (D) દૈવ

(4) કિં દુષ્કરસાધનમ્ ?

- (A) સંકલ્પ: (B) ધનમ્
(C) સ્ત્રીહૃદયમ્ (D) પ્રજ્ઞા

(5) કિં ગૃહિણ: પ્રિયહિતાય ?

- (A) દારગુણા: (B) સંકલ્પ:
(C) પતિ: (D) પુત્ર:

(6) ક: કામ: ?

- (A) દારગુણા: (B) સંકલ્પ:
(C) પ્રજ્ઞા (D) સ્ત્રીહૃદયમ્

- (૭) યવનોના મુખ્ય નાવિકનું નામ શું છે ?
- (7) Name the main 'Navik' of the 'Yavan' ?
 (A) भीमधन्वा (B) धान्यक
 (C) रामेषु (D) मित्रगुप्त
- (૮) કલહકંટકે ક્યાં નોકરી માંગી ?
- (8) Where did offer service કલહકંટક ?
 (A) राजमहल (B) उद्यान
 (C) मंदिर (D) स्मशान
- (9) દર્ષિન: _____ ।
 (A) पदलालित्यम् (B) अर्थगौरवम्
 (C) उपमा (D) शब्दलालित्यम्
- (૧૦) મિત્રગુપ્ત કોને શોધવા ભ્રમણ કરે છે ?
- (10) For whom 'મિત્રગુપ્ત' travell ?
 (A) ब्रह्मराक्षस (B) राजवाहन
 (C) कोशदास (D) कन्दुकावती
- (૧૧) भूयासमेवं यावदायुरायताक्षि ! त्वत्प्रसादस्य पात्रम इति । – આ વાક્ય કોણ બોલે છે ?
- (11) भूयासमेवं यावदायुरायताक्षि ! त्वत्प्रसादस्य पात्रम इति । – Who spoke this sentence ?
 (A) भीमधन्वा (B) मित्रगुप्त
 (C) कोशदासः (D) राजवाहन
- (૧૨) નિતંબવતી ક્યા નગરમાં રહેતી હતી ?
- (12) In which city 'નિતંબવતી' live ?
 (A) काशी (B) कांची
 (C) मथुरा (D) उज्जैन
- (૧૩) યવનોને કોણ હરાવે છે ?
- (13) Who defeated 'યવન' ?
 (A) मित्रगुप्त (B) भीमधन्वा
 (C) तुंगधन्वा (D) ब्रह्मराक्षस
- (૧૪) બ્રહ્મરાક્ષસ મિત્રગુપ્તને કેટલા પ્રશ્નો પૂછે છે ?
- (14) How many questions were asked by બ્રહ્મરાક્ષસ to મિત્રગુપ્ત ?
 (A) 02 (B) 04
 (C) 03 (D) 05
- (૧૫) દેવી વિન્ધવાસિની તુંગધન્વાને શું વરદાન આપે છે ?
- (15) What godgift give વિન્ધવાસિની to તુંગધન્વા ?
 (A) બે પુત્રો (B) બે પુત્રી
 (C) એકપુત્ર અને એક પુત્રી (D) અપાર ઐશ્વર્ય

- (૧૬) શૂરસેન દેશમાં કઈ નગરી છે ?
 (16) Which city is in શૂરસેન દેશ ?
 (A) કાંચી (B) ઉજ્જૈન
 (C) ત્રિગર્ત (D) મથુરા
- (૧૭) નિમ્બવતીનું મૂળ નામ શું હતું ?
 (17) What the original name of નિમ્બવતી ?
 (A) રત્નવતી (B) મધુમતી
 (C) કનકવતી (D) નિતમ્બવતી
- (૧૮) ગોમિની કેવી સ્ત્રી છે ?
 (18) Which kind of lady 'ગોમિની' is ?
 (A) ક્રૂર (Cruel)
 (B) આદર્શ ગૃહિણી (Model Housewife)
 (C) પતિવ્રતા (Faithful to husband)
 (D) મુગ્ધા
- (૧૯) અવંતિ દેશના રાજાએ મોં કદરૂપું કરીને કોને ચાંડાલિની જાહેર કરી ?
 (19) Whom did the king of Avanti by deforming the face declared as Chandalini ?
 (A) ગોમિની (B) નિમ્બવતી
 (C) ધૂમિની (D) નિતમ્બવતી
- (૨૦) કંદુકાવતી કોના કરતાં શ્રેષ્ઠ છે ?
 (20) From whom કંદુકાવતી is better ?
 (A) ચન્દ્રસેના (B) રત્નવતી
 (C) ધૂમિની (D) લક્ષ્મી

- ૨ 'દશકુમારચરિતમ્'ની પાત્રસૃષ્ટિ વિશે સવિસ્તર ચર્ચા કરો. ૧૦
 2 Discuss the world of characters in 'દશકુમારચરિતમ્' in detail. 10

અથવા / OR

- ૨ સંસ્કૃત ગદ્યસાહિત્યમાં દંડીના પ્રદાન વિશે સવિસ્તર ચર્ચા કરો. ૧૦
 2 Discuss in detail the work of દણ્ડી in Sanskrit literature. 10

- ૩ 'દશકુમારચરિતમ્' માં પ્રતિબિંબિત થતી સામાજિક પરિસ્થિતિ વર્ણવો. ૧૦
 3 Describe the social position reflected in 'દશકુમારચરિતમ્'. 10

અથવા / OR

- ૩ 'દશકુમારચરિતમ્' ને આધારે દંડીની ગદ્યશૈલી વિશે વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. ૧૦
 3 Discuss in detail the prose style of દણ્ડિન્ according to 'દશકુમારચરિતમ્'. 10

- ૪ (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ગદ્યખંડોનું ભાષાંતર કરો : ૧૦
- 4 (A) Translate any **two** Paragraph of following : 10

(૧) તમહમીષદ્વિહસ્યાબ્રવમ્ – ‘ભદ્ર !’ વિસ્તીર્ણેયમર્ણવામ્બરા, ન પર્યન્તોઽસ્તિ સ્થાનસ્થાનેષુ રમ્યાણાં જનપદાનામ્ । અપિ તુ ન ચેદિહ યુવયોઃ સુખનિવાસકારણં કમાયુપાયમુત્પાદયિતું શકનુયાં તેતોઽહમેવ ભવેયમધ્વદર્શી ઇતિ । તાવતોદીરત રણિતાનિ મણિનૂપુરાણામ્ અથાસૌ જાતસંભ્રમા પ્રાપ્તૈવેયં ભર્તૃદારિકા કન્દુકાવતી કન્દુકક્રીડિતેન દેવીં વિન્ધ્યવાસિનીમારાધયિતુમ્ ।

(૨) તાનહમગતીનવસીદતઃ સમાશ્વાસ્યાલપિષમ્ – ‘અપનયત મે નિગડબન્ધનમ્ । અયમહમવસાદયામિ વઃ સપત્તાન્’ ઇતિ । અમી તથાઽકુર્વન્ । સર્વાશ્ચ તાન્પ્રતિભટાન્મલ્લવર્ષિણાભીમ ટંકૃતેન શાર્ફેણ લવલવીકૃતાજ્ઞાનકાર્ષમ્ । અવપ્લુત્ય હતવિધ્વસ્તયોધમસ્મત્પોતસંસક્તપોતમમુત્ર નાવિકનાયક–મનભિસરમભિપત્ય જીવગ્રાહમગ્રહીષમ્ । અસૌ ચાસીત્સ એવ મીમધન્વા । તં ચાહમવબુધ્ય જાતવ્રીડમબ્રવમ્ – ‘તાત કિં દૃષ્ટાનિ કૃતાન્તવિલસિતાનિ ?’ ઇતિ ।

(૩) ડુર્વારા તુ સા નૌરનનુકૂલવાતતુન્ના દૂરમભિપત્ય કમપિ દ્વીપં નિબિડમાશિલષ્ટવતી । તત્ર ચ સ્વાદુ પાનીયમેધાંસિ કન્દમૂલફલાનિ સંજિઘૃક્ષવો ગાઢપાતિતશિલાવલયમવાતરામ ।

તત્ર ચાસીન્મહાશૈલઃ । સોઽહમ્ – ‘અહો રમણીયોઽયં પર્વતનિતમ્બભાગઃ. કાન્તતરેયં ગન્ધપાષાણવત્યુપત્યકા, શિશિરમિદમિન્દીવ–રાવિન્દમકરન્દબિન્દુચન્દ્રકોત્તરં ગોત્રવારિ, રમ્યોઽયમનેકવર્ણકુસુમમઞ્જરી–ભરસ્તરુવનાભોગઃ’ ઇત્યતૃપ્તતરયા દશા બહુ બહુ પશ્યન્નલક્ષિતા–ધ્યારૂઢક્ષોણીધરશિખરઃ શોણીભૂતમુત્રભાભિઃ પદ્યરાગસોપાનશિલાભિઃ કિમપિ નાલીકપરાગધૂસરં સરઃ સમધ્યગમ્ ।

- (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પૂર્વાપર સંદર્ભ આપી સમજાવો : ૬

- (B) Explain with reference of the context : (any two) 6

- (૧) એષ હિ દેવતાસમાદિષ્ટો વિધિઃ ।
 (૨) ગૃહિણઃ પ્રિયહિતાય દારગુણાઃ ।
 (૩) દૌભાગ્ય નામ જીવન્મરણમેવાહમનાનામ્ ।
 (૪) સ ચોત્સવઃ કન્દુકોત્સવનામાસ્તુ ઇતિ ।

- ૫ કોઈપણ બે ઉપર ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪

- 5 Write short notes on any **two** : 14

- (૧) ધૂમિનીનું પાત્ર
 (1) Character of ‘ધૂમિની’
 (૨) નિતમ્બવત્યાઃ વૃત્તાન્તમ્
 (૩) બ્રહ્મરાક્ષસમિત્રગુપ્તયોઃ સંવાદઃ ।
 (૪) કન્દુકોત્સવઃ ।